

KOMMISSIONEN MOD DÉPARTEMENT DU LOIRET
DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

11. december 2008 *

I sag C-295/07 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i Domstolens statut, iværksat den 20. juni 2007,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved J. Flett, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

appellant,

de øvrige parter i appelsagen:

Département du Loiret ved avocat A. Carnelutti,

sagsøger i første instans,

Scott SA, Saint-Cloud (Frankrig), ved J. Lever, QC, og baristers J. Gardner og G. Peretz for solicitors R. Griffith og M. Papadakis,

intervenient i første instans,

har

* Processprog: fransk.

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Jann (refererende dommer), og dommerne M. Ilešič, A. Tizzano, A. Borg Barthet og J.-J. Kasel,

generaladvokat: P. Mengozzi
justitssekretær: R. Grass,

efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 5. juni 2008,

afsagt følgende

Dom

- I appelskriftet har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber nedlagt påstand om ophævelse af dom afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans den 29. marts 2007, Département du Loiret mod Kommissionen (sag T-369/00, Sml. II, s. 851, herefter »den appellerede dom«), hvorved denne annullerede Kommissionens beslutning 2002/14/EF af 12. juli 2000 om den statsstøtte, som Frankrig har iværksat til fordel for Scott Paper SA/Kimberly Clark (EFT 2002 L 2, s. 1, herefter »den anfægtede beslutning«), i det omfang denne beslutning vedrører den støtte, som er ydet i form af den i artikel 1 omhandlede favørpris for en grund.

Retsforskrifter

Forordning (EF) nr. 659/1999

- 2 Artikel 14 med overskriften »Tilbagebetaling af støtte« i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel [88] (EFT L 83, s. 1) er affattet som følger:

»1. I negative beslutninger om ulovlig støtte bestemmer Kommissionen, at den pågældende medlemsstat skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at kræve støtten tilbagebetalt fra støttemodtageren, i det følgende benævnt »beslutning om tilbagebetaling«. Kommissionen kræver ikke tilbagebetaling af støtten, hvis det vil være i modstrid med et generelt princip i fællesskabslovgivningen.

2. Den støtte, der skal tilbagebetales i medfør af en beslutning om tilbagebetaling, skal indeholde renter beregnet på grundlag af en passende sats, der fastsættes af Kommissionen. Renterne betales fra det tidspunkt, hvor den ulovlige støtte var til støttemodtagerens rådighed, og indtil den tilbagebetales.

3. Med forbehold af eventuel kendelse fra Domstolen efter traktatens artikel [242] skal tilbagebetalingen ske omgående og i overensstemmelse med gældende procedurer i den pågældende medlemsstats nationale ret, forudsat at disse giver mulighed for omgående og effektiv gennemførelse af Kommissionens beslutning. Til det formål og i tilfælde af søgsmål ved de nationale domstole træffer de pågældende medlemsstater alle nødvendige foranstaltninger, som er til rådighed i deres respektive retssystemer, herunder også foreløbige foranstaltninger, dog med forbehold af fællesskabsretten.«

Meddelelse om de rentesatser, der skal anvendes ved tilbagebetaling af ulovlig statsstøtte

- 3 Kommissionen har ved meddelelse 2003/C 110/08 af 8. maj 2003 om de rentesatser, der skal anvendes ved tilbagebetaling af ulovlig statsstøtte (EUT C 110, s. 21, herefter »meddelelsen af 2003«), fremhævet følgende:

»[...]

[Der er] opstået spørgsmål om, hvorvidt denne rente skal beregnes som simpel rente eller som rentes rente [...] Kommissionen finder det derfor nødvendigt, at den hurtigt afklarer sin stilling på dette punkt.

[...]

[...] Til trods for de forskellige situationer bevirker ulovlig støtte [...], at der stilles midler til rådighed for støttemodtageren på betingelser, der svarer til et mellemfristet, rentefrit lån. Det er derfor nødvendigt at anvende rentes rente for at sikre, at de finansielle fordele, som denne situation medfører, neutraliseres fuldstændig.

Kommissionen skal derfor meddele medlemsstaterne og andre interesserede parter, at den i fremtidige beslutninger, hvor den kræver ulovlig støtte tilbagebetalt, vil anvende

den referencesats, der benyttes ved beregningen af nettosubventionsækvivalenten for regionalstøtte, på grundlag af rentes rente. I overensstemmelse med normal markedspraksis bør beregningen af rentes rente ske på årsbasis. På samme måde forventer Kommissionen, at medlemsstaterne anvender rentes rente ved gennemførelsen af endnu ikke gennemførte beslutninger om tilbagebetaling af støtte, medmindre dette strider mod et generelt fællesskabsretligt princip.«

Forordning (EF) nr. 794/2004

- 4 Artikel 11 med overskriften »Renteberegningsmetode« i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning nr. 659/1999 (EFT L 140, s. 1) bestemmer:

»1. Den rentesats, der skal anvendes, er den gældende sats på den dato, hvor den ulovlige støtte første gang blev stillet til rådighed for støttemodtageren.

2. Renten tilskrives med renters rente indtil datoen for tilbagebetalingen af støtten. Renter, der er påløbet i det foregående år, tilskrives renter hvert efterfølgende år.

3. Den i stk. 1 omhandlede rentesats anvendes i hele perioden, indtil tilbagebetaling sker. Hvis der er gået mere end fem år mellem den dato, hvor den ulovlige støtte første gang blev stillet til støttemodtagerens rådighed, og datoen for tilbagebetalingen af

støtten, beregnes rentesatsen imidlertid på ny med femårige intervaller, idet der tages udgangspunkt i den gældende sats på tidspunktet for den nye beregning.«

- 5 I henhold til nævnte forordnings artikel 13, stk. 5, finder dens artikel 11 anvendelse på enhver beslutning om tilbagebetaling, der er anmeldt efter datoen for denne forordnings ikrafttræden.

Sagens baggrund og den anfægtede beslutning

- 6 Sagens baggrund kan, som fremlagt i præmis 1-8 i den appellerede dom, sammenfattes, som følger:
- 7 Den 31. august 1987 indgik byen Orléans og Département du Loiret (Frankrig) en aftale med selskabet Scott SA (herefter »Scott«), hvorefter denne købte en grund med henblik på opførelse af en fabrik. Aftalen bestemte, at Département du Loiret og byen Orléans skulle bidrage med højst 80 mio. franske francs (FRF) (12,2 mio. EUR) til byggemodningen af grunden til fordel for Scott.
- 8 I januar 1996 blev Scott opkøbt af selskabet Kimberly-Clark Corp., som i januar 1998 meddelte, at fabrikken ville blive lukket. Fabrikens aktiver, dvs. grunden og papirfabrikken, blev opkøbt af Procter & Gamble i juni 1998.

- 9 Kommissionen gav — da den efter en rapport fra den franske revisionsret, der blev offentliggjort i november 1996, i januar 1997 havde modtaget en klage vedrørende den pågældende støtte — efter en udveksling af oplysninger med de franske myndigheder fra januar 1997 til april 1998, disse myndigheder meddelelse om sin beslutning af 20. maj 1998 om at indlede proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 2 (nu artikel 88, stk. 2, EF).
- 10 Den anfægtede beslutning er optaget i den appellerede dom i følgende vendinger:

»10. Den anfægtede beslutning bestemmer i sin ændrede udgave følgende:

»Artikel 1

Den statsstøtte i form af en favørpris for en grund og en favørsats for vandafledningsafgift, som Frankrig har iværksat til fordel for Scott, til et beløb af 39,58 mio. FRF (6,03 mio. EUR) eller i nutidsværdi 80,77 mio. FRF (12,3 mio. EUR) for så vidt angår favørprisen for grunden [...], er uforenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

1. Frankrig træffer alle nødvendige foranstaltninger for hos støttemodtageren at tilbagesøge den i artikel 1 omhandlede støtte, som allerede ulovligt er udbetalt til denne.

2. Tilbagesøgningen finder sted omgående og i overensstemmelse med fransk lovgivning, såfremt denne giver mulighed for øjeblikkelig og effektiv iværksættelse af denne beslutning. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, den blev udbetalt til modtageren, og indtil den er tilbagebetalt. Renterne beregnes på grundlag af den referencesats, der anvendes til at beregne subventionsækvivalenten for regionalstøtte.«

11. Vedrørende rentetilskrivningen fastsatte Kommissionen (betragtning 239 til den anfægtede beslutning) følgende:

»[De] franske myndigheder skal for at genetablere de økonomiske vilkår, på hvilke virksomheden havde måttet operere, såfremt den ikke havde fået den ulovlige støtte, træffe alle nødvendige foranstaltninger til at fjerne de fordele, der følger af støtten, og kræve denne tilbagebetalt af støttemodtageren.

[...]«

12. Der er til nutidsværdien af den støtte, som skal tilbagesøges, og som Kommissionen har beregnet til 80,77 mio. FRF (jf. præmis 10 ovenfor), således tilskrevet renter fra det tidspunkt, hvor den ulovlige støtte blev ydet, og indtil tidspunktet for den anfægtede beslutning. Denne forrentning svarer til den referencesats, som Kommissionen anvender for at måle støtteelementet i offentlige tilskud i Frankrig, nemlig 5,7% »siden den 1. januar 2000« (betragtning 172 og 239 til den anfægtede beslutning).«

Retsforhandlingerne for Retten og den appellerede dom

- 11 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 4. december 2000 anlagde Département du Loiret sag til prøvelse af den anfægtede beslutning med påstand om annullation af denne, i det omfang den erklærer den statsstøtte, som er iværksat i form af en favørpris for en grund, for retsstridig, og indeholder pålæg om tilbagebetaling af et beløb på 39,58 mio. FRF (6,03 mio. EUR) eller i nutidsværdi 80,77 mio. FRF (12,3 mio. EUR).
- 12 Scott, som ligeledes anlagde sag for Retten med påstand om delvis annullation af den anfægtede beslutning (sag T-366/00, Scott mod Kommissionen) intervererede i denne sag til støtte for Département du Loirets påstande.
- 13 Kommissionen nedlagde for Retten påstand om frifindelse.

- 14 Retten fandt i den appellerede dom, at den anfægtede beslutning ikke var tilstrækkeligt begrundet hvad angår kapitaliseringen af renterne. Den tog derfor det andet anbringendes femte led til følge og annullerede nævnte beslutning, for så vidt som den vedrører støtten i form af en favorpris for en grund som omhandlet i beslutningens artikel 1, uden at undersøge de øvrige anbringender og argumenter, der var påberåbt til støtte for søgsmålet.
- 15 Hvad angår anvendelsen af renters rente fastslog Retten først, i præmis 36 i den appellerede dom, at den anfægtede beslutning ikke præciserer, at den anvender renters rente, og kun i forbindelse med beregningen af forholdet mellem den oprindelige værdi og »nutidsværdien« af støtten, som de er angivet i nævnte beslutning, kan læseren udlede, at der er anvendt renters renter. Årsagerne til, at der er anvendt renters rente frem for almindelig forrentning, blev ikke angivet.
- 16 Endvidere fastslog Retten i præmis 43 i den appellerede dom, at tilskrivningen af renters rente i denne sag var det første eksempel på Kommissionens nye, væsentlige politik, som den på ingen måde havde begrundet. Kommissionen burde i den anfægtede beslutning dels have angivet, at den havde besluttet at opgøre renterne, og dels have begrundet sin fremgangsmåde.
- 17 Ifølge præmis 44 i den appellerede dom måtte denne begrundelsespligt være strengere på grund af det tidsrum, der var hengået fra tidspunktet for salget af arealet til den anfægtede beslutning, dvs. 13 år. Tilskrivningen af renters rente fik betydelige økonomiske virkninger på størrelsen af det beløb, der skulle tilbagesøges.
- 18 Retten fastslog i præmis 45 i den appellerede dom, at begrundelsen af den anfægtede beslutning endvidere var utilstrækkelig hvad angår størrelsen af den anvendte rentesats.

- 19 Retten fastslog herefter i præmis 49 i den appellerede dom — som svar på Kommissionens argument om, at anvendelsen af renters rente med henblik på at fastsætte nutidsværdien for den oprindelige støtte er begrundet i, at den effektive konkurrence skal genetableres ved at fjerne den fordel, som modtageren har profiteret af — at en sådan begrundelse dels forudsætter, at den begunstigede fortsat er i besiddelse af denne fordel, og dels at metoden for den omstridte støtte kan sammenlignes med et rentefrit lån af et beløb, der svarer til værdien af den oprindelige støtte. Den anfægtede beslutning sås at mangle enhver begrundelse desangående.
- 20 Retten bemærkede i den forbindelse i præmis 50 i den appellerede dom, at det under hensyn til, at den støtte, som Scott modtog i 1987, bestod i en overdragelse af en byggemodnet grund til favørpris, på ingen måde er klart, at opskrivningen af den skønnede oprindelige støtte med beregningen af renters rente ud fra en rentesats på 5,7% i den pågældende periode fører til et tal, der svarer til værdien af den fordel, som modtageren profiterede af som indehaver af formuegodet i 2000.
- 21 Ifølge præmis 51 i den appellerede dom stod det endvidere fast, at grunden og fabrikken ifølge de franske myndigheder blev solgt til Procter & Gamble i 1998. De franske myndigheder meddelte en pris — Kommissionen bestred ikke, at dette salg skete under normale markedsvilkår, og vurderede salget i den anfægtede beslutning ved at anerkende, at grunden blev solgt for denne pris — som ikke blot var lavere end den værdi, Kommissionen havde fastsat i 1987, men ligeledes lavere end den pris, Scott havde betalt.
- 22 Retten fandt i præmis 52 i den appellerede dom, at den under disse omstændigheder, og idet den anfægtede beslutning ikke sås at indeholde nogen begrundelse for en forbindelse mellem Scotts påståede fordel i 2000 og beløbet 80,77 mio. FRF, ikke kunne udøve sin prøvelsesret vedrørende spørgsmålet, om anvendelsen af renters rente medfører en nutidsværdi, der svarer til værdien af den fordel, der skal ophæves.

- 23 Endelig fastslog Retten i præmis 53 i den appellerede dom, at den anfægtede beslutning var behæftet med en mangel på sammenhæng, idet den uden begrundelse anvendte renters rente indtil datoen for beslutningens vedtagelse og herefter almindelig forrentning indtil tilbagesøgningen af støtten. Den anfægtede beslutnings artikel 2, hvori bestemmes, at tilbagesøgningen skal ske i henhold til nationale regler, måtte nemlig medføre, at renterne for perioden fra den anfægtede beslutning til tilbagesøgningen skulle beregnes som almindelig forrentning.

Retsforhandlingerne for Domstolen og parternes påstande

- 24 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 20. juni 2007 har Kommissionen iværksat appel til prøvelse af den appellerede dom.
- 25 Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellen tages til følge, hvorfor den appellerede dom bør ophæves i sin helhed. Kommissionen har endvidere i betragtning af sagens stilling nedlagt påstand om, at Domstolen påkender sagen endeligt, og at den anser den anfægtede beslutning for tilstrækkeligt begrundet for så vidt angår anvendelsen af renters rente. I modsat fald har Kommissionen vedrørende spørgsmål, hvor Domstolen ikke finder sagen moden til påkendelse, nedlagt påstand om, at denne hjemvises til afgørelse ved Retten.
- 26 Kommissionen har følgelig ligeledes nedlagt påstand om, at Département du Loiret tilpligtes at bære sine egne omkostninger og betale Kommissionens omkostninger for Domstolen og Retten, og at Scott tilpligtes at bære sine egne omkostninger for Domstolen og Retten.

27 Département du Loiret har nedlagt påstand om, at appellen forkastes i sin helhed, og at Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

28 Scott har nedlagt påstand om, at Kommissionens appel forkastes, og at appellanten tilpligtes at betale Scotts omkostninger ved at varetage selskabets interesser for denne instans.

Appellen

29 Kommissionen har til støtte for appellen fremsat otte anbringender støttet på følgende:

- En beslutning er tilstrækkeligt begrundet, hvis det på grundlag af en simpel matematisk beregning er muligt at fastslå, hvilken beregningsmetode der er anvendt.

- Anvendelsen af renters rente fremgik nødvendigvis forudsætningsvis af den anfægtede beslutnings begrundelse, eftersom formålet var at genoprette den tidligere situation.

- Der er sket ulovlig omvendt bevisbyrde: Det påhvilede sagsøgeren at godtgøre, at der forelå en ændring af praksis; det påhvilede ikke Kommissionen at godtgøre, at der ikke forelå en sådan ændring.

- Kommissionen var ikke retligt forpligtet til at finde, at en støttemodtager var begunstiget af fordelene på tidspunktet for pålægget om tilbagesøgning.

- Den appellerede dom er støttet på formodninger, ikke beviser, og har vendt bevisbyrden om for så vidt angår den påståede pris for salget af aktiverne til Procter & Gamble.

- En påstået salgspris 11 år efter tildelingen er ikke relevant for beregningen af den støtte, der skal tilbagesøges.

- I overensstemmelse med Kommissionens pligt til at sikre gennemførelsen af endelige beslutninger vedrørende statsstøtte henhører spørgsmålet, om tilbagebetaling skal ske med tilskrivning af almindelig forrentning eller renters rente, under fællesskabsretten og ikke national ret, såfremt det ikke fremgår af den endelige beslutning.

- Spørgsmålet, om rentesatsen kan adskilles fra hovedstolen: Der er under alle omstændigheder ikke retligt grundlag for at annullere den anfægtede beslutning, hvis det ikke er for så vidt som den anvender en rentesats, der er højere end almindelig forrentning.

Det første anbringende

Parternes argumenter

- 30 Ifølge Kommissionen er en beslutning tilstrækkeligt begrundet, såfremt det på grundlag af en simpel matematisk beregning er muligt at fastslå, hvilken beregningsmetode der er anvendt (i dette tilfælde renters rente). Alle nødvendige oplysninger fremgår af den anfægtede beslutning, og formlen er en formel kendt af alle. Retten kunne således ikke støtte annullationen af den anfægtede beslutning på den omstændighed, som fremhævet i præmis 36 i den appellerede dom, at læseren kun ved at foretage en bestemt matematisk beregning kunne udlede, at der var anvendt renters rente.
- 31 Département du Loiret finder dette anbringende ugrundet, eftersom Rettens konstatering, der kritiseres herved, ikke er en del af Rettens begrundelse, men er en del af beskrivelsen, som supplerer manglen på meddelelse og forklaring af den anvendte metode til værdiansættelse i den anfægtede beslutning. Retten annullerede faktisk beslutningen, eftersom den ikke begrundede anvendelsen af denne metode, der på daværende tidspunkt var uden fortilfælde i Kommissionens praksis.
- 32 Også Scott finder, at der udelukkende er tale om en faktisk bemærkning, som Retten ikke støttede annullationen af den anfægtede beslutning på.

Domstolens bemærkninger

- 33 Det er korrekt, at Rettens konstatering i præmis 36 i den appellerede dom — hvorefter den anfægtede beslutning ikke præciserer, at den anvender renters rente, og læseren kun i forbindelse med en beregning kan udlede, at der er anvendt renters renter — er placeret i Rettens analyse med henblik på at efterprøve, om Kommissionen havde givet en tilstrækkelig begrundelse for beslutningen om at anvende renters rente for at ansætte støttens nutidsværdi.
- 34 Det viser sig imidlertid ved læsningen af denne passage i dens sammenhæng, navnlig i forbindelse med præmis 37-43 i den appellerede dom, at denne konstatering kun er af indledende karakter og ikke er grundlaget for Rettens konklusion i præmis 54 i den appellerede dom om, at den anfægtede beslutning ikke er tilstrækkeligt begrundet. Konklusionen hviler snarere på konstateringen i præmis 36 i den appellerede dom om, at Kommissionen burde have angivet begrundelsen for, at den anvendte renters renter frem for almindelig forrentning.
- 35 Det første appelanbringende bør derfor forkastes, da det er uden betydning for sagens afgørelse.

Det andet anbringende

Parternes argumenter

- 36 Kommissionen har atter under henvisning til præmis 36 i den appellerede dom henvist til, at anvendelsen af renters rente nødvendigvis fremgik forudsætningsvis af den anfægtede beslutnings begrundelse under hensyntagen til det erklærede formål med at fjerne en fordel og genoprette den tidligere situation. Inflation er et moderne

økonomisk faktum, og den kommer til udtryk i årligt fastsatte renters rente. Som følge heraf er pengenes nutidsværdi ikke rigtigt beregnet, medmindre man anvender renters rente, og fordelene ville ikke blive fjernet. Denne analyse er i overensstemmelse med Rettens dom af 8. juni 1995, Siemens mod Kommissionen (sag T-459/93, Sml. II, s. 1675, præmis 96-98).

37 Département du Loiret finder for det første, at anvendelsen af renters rente ikke kunne være forudsætningsvis i betragtning af de dagældende retsregler samt Kommissionens standpunkter og praksis.

38 Département du Loiret bemærker navnlig, at Kommissionens skrivelse til medlemsstaterne SG(91) D/4577 af 4. marts 1991 (meddelelse til medlemsstaterne vedrørende de nærmere bestemmelser for underretning om støtte samt procedurereglerne i forbindelse med støtteforanstaltninger iværksat i strid med EF-traktatens artikel [88], stk. 3) til brug for renteberegningen udtrykkeligt angav beregningsmetoden efter national ret i den medlemsstat, der var adressat for den negative beslutning. Kommissionen har nemlig i slutningen af punkt 4, tredje afsnit, i skrivelsen anført, at tilbagesøgning skal »ske i overensstemmelse med de nationale bestemmelser, herunder bestemmelserne vedrørende morarenter af gæld til staten«.

39 Denne skrivelse, hvis rolle som reference Domstolen anerkendte ved dom af 24. september 2002, Falck og Acciaierie di Bolzano mod Kommissionen (forenede sager C-74/00 P og C-75/00 P, Sml. I, s. 7869, præmis 164 og 165), udgør hvad angår renter Kommissionens tilkendegivelse af de retsregler, der finder anvendelse herpå indtil vedtagelsen af forordning nr. 794/2004. Meddelelsen af 2003 har blot ændret den angående metoden til ansættelse af nutidsværdien.

- 40 I løbet af den pågældende periode skulle man i henhold til flere medlemsstaters nationale lovgivning — og skal stadig — fastsætte prisen over tid med tilskrivning af almindelig forrentning.
- 41 For det andet kunne den anfægtede beslutning under alle omstændigheder ikke, som det følger af Domstolens dom af 26. november 1975, *Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique m.fl. mod Kommissionen* (sag 73/74, Sml. s. 1491), begrundes forudsætningsvis, eftersom den gik betydeligt længere end tidligere beslutninger.
- 42 Scott har gjort gældende, at dette anbringende ikke svarer til Rettens argumentation som grundlag for at annullere den anfægtede beslutning, og at det ligeledes er i modstrid med såvel den lovgivningsmæssige baggrund som Kommissionens praksis på det pågældende tidspunkt.

Domstolens bemærkninger

- 43 Det skal først og fremmest fastslås, at Retten i præmis 35 i den appellerede dom korrekt tog hensyn til fast retspraksis, hvorefter den begrundelse, som kræves i henhold til artikel 253 EF, skal tilpasses karakteren af den pågældende retsakt og klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, og således at den kompetente ret kan udøve sin prøvelsesret. Det nærmere indhold af begrundelseskravet skal fastlægges i lyset af den konkrete sags omstændigheder, navnlig indholdet af den pågældende retsakt, indholdet af de anførte grunde samt den interesse, som retsaktens adressater samt andre, der må anses for

umiddelbart og individuelt berørt af retsakten, kan have i begrundelsen. Det kræves ikke, at begrundelsen angiver alle de forskellige relevante faktiske og retlige momenter, da spørgsmålet, om en beslutnings begrundelse opfylder kravene efter nævnte artikel 253 EF, ikke blot skal vurderes i forhold til ordlyden, men ligeledes i forhold til den sammenhæng, hvori den indgår, samt under hensyn til alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (jf. navnlig dom af 2.4.1998, sag C-367/95 P, Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, Sml. I, s. 1719, præmis 63, og af 10.7.2008, sag C-413/06 P, Bertelsmann og Sony Corporation of America mod Impala, Sml. I, s. 4951, præmis 166).

- 44 Det følger i øvrigt ligeledes af retspraksis, at det, såfremt en kommissionsbeslutning, der er på linje med fast beslutningspraksis, kan begrundes summarisk, navnlig ved henvisning til denne praksis, når beslutningen går betydeligt længere end forudgående beslutninger, påhviler Kommissionen at fremstille sin argumentation udtrykkeligt (jf. i denne retning dommen i sagen Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique m.fl. mod Kommissionen, præmis 31, samt dom af 30.9.2003, sag C-301/96, Tyskland mod Kommissionen, Sml. I, s. 9919, præmis 88 og 92).
- 45 Som generaladvokaten har bemærket i punkt 38 i forslaget til afgørelse, gælder dette krav a fortiori i tilfælde af en angiveligt forudsætningsvis begrundelse.
- 46 Det står fast, at der på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning hverken var bestemmelser i fællesskabsretten eller i Domstolens eller Rettens praksis, der præciserede, at renter af en støtte, der skal tilbagesøges, skal beregnes som renters rente. Tværtimod har Kommissionen, som Retten bemærkede i præmis 40 i den appellerede dom, i sin meddelelse af 2003 udtrykkeligt anerkendt, at der er opstået spørgsmål om, hvorvidt denne rente skal beregnes som simpel rente eller som rentes rente, og fundet det nødvendigt, at den hurtigt afklarer sin stilling på dette punkt. Den har følgelig meddelt medlemsstaterne og andre interesserede parter, at den i fremtidige beslutninger, hvor den kræver ulovlig støtte tilbagebetalt, vil anvende renters rente.

47 Det skal endvidere fastslås, at Kommissionen i sit svar af 11. september 2006 på Rettens skrivelse af 27. juli 2006 anerkendte, at dens endelige beslutninger før den anfægtede beslutning ikke præciserede, at metoden med renters rente skulle anvendes.

48 I øvrigt har Kommissionen ifølge Rettens konstatering i præmis 42 i den appellerede dom ikke kunnet henvise til nogen beslutning forud for den anfægtede beslutning, hvori der rent faktisk blev tilskrevet renters rente. Kommissionen har for Domstolen i den forbindelse uden nærmere præcisering blot bemærket, at den allerede har meddelt Retten eksempler på statsstøttesager, hvor Kommissionen har anvendt renters rente.

49 Retten fastslog således med føje i præmis 43 i den appellerede dom, at tilskrivningen af renters rente i denne sag var det første eksempel på Kommissionens nye, væsentlige politik, som den skulle have begrundet.

50 Det følger heraf i modsætning til, hvad Kommissionen har gjort gældende, at anvendelsen af renters rente ikke kan anses for nødvendigvis at fremgå forudsætningsvis af den anfægtede beslutnings begrundelse, selv om den anfægtede beslutning præciserede, at de fordele, der fulgte af støtten, skulle fjernes for at genoprette den tidligere situation.

51 Det andet anbringende må følgelig forkastes som ugrundet.

Det tredje anbringende

Parternes argumenter

- 52 Kommissionen har under henvisning til præmis 42 i den appellerede dom gjort gældende, at dommen ulovligt har vendt bevisbyrden om i statsstøttesager og sager for Retten. Département du Loiret har ikke fremlagt beviser til støtte for sin påstand om, at Kommissionen har ændret praksis, og under alle omstændigheder er denne påstand blevet tilbagevist af Kommissionen, navnlig ved dens svar af 11. september 2006 på et spørgsmål fra Retten.
- 53 Ifølge Département du Loiret er anbringendet faktisk og retligt urigtigt. Efter at man på tilstrækkelig vis for Retten havde fremlagt sit annullationsanbringende om manglende begrundelse i betragtning af tidligere praksis, påhvilede det Kommissionen, der pr. definition havde bedst kendskab til sin egen praksis, at rette påstande, den fandt ukorrekte.
- 54 Scott har ligeledes bemærket, at Département du Loiret og Scott for Retten detaljeret har forklaret, at det fulgte af deres undersøgelser, at Kommissionen aldrig havde anvendt en beregning med renters rente før den anfægtede beslutning. Det er herved fuldstændig ugrundet at søge at påberåbe sig en omvendt bevisbyrde.

Domstolens bemærkninger

- 55 Det skal indledningsvis bemærkes, at spørgsmålet om Kommissionens beslutningspraksis før den anfægtede beslutning er spørgsmål af faktisk art, som Domstolen ikke kan tage stilling til under en appelsag, eftersom det alene er Retten, der har kompetence til at fastlægge og bedømme de relevante faktiske omstændigheder og til at tage stilling til bevismaterialet (jf. i denne retning dom af 28.6.2005, forenede sager C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P — C-208/02 P og C-213/02 P, Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 5425, præmis 177 og 180).
- 56 Domstolen har derimod kompetence til at efterprøve, om de processuelle regler om bevisbyrde og bevisførelse er blevet overholdt (jf. i denne retning dom af 17.12.1998, sag C-185/95 P, Baustahlgewebe mod Kommissionen, Sml. I, s. 8417, præmis 24, samt dommen i sagen Bertelsmann og Sony Corporation of America mod Impala, præmis 29).
- 57 Det skal dog umiddelbart bemærkes, at en utilstrækkelig begrundelse i strid med artikel 253 EF falder ind under begrebet væsentlige formelle mangler i artikel 230 EF og i øvrigt udgør et anbringende, som Fællesskabets retsinstanser kan — eller skal — tage stilling til *ex officio* (dom af 20.2.1997, sag C-166/95 P, Kommissionen mod Daffix, Sml. I, s. 983, præmis 24, samt dommen i sagen Bertelsmann og Sony Corporation of America mod Impala, præmis 174).
- 58 Retten kunne således som led i sin analyse for at afgøre, om den anfægtede beslutning var tilstrækkeligt begrundet for så vidt angår renteberegningen, undersøge spørgsmålet

om, hvordan Kommissionens beslutningspraksis var før den anfægtede beslutning, stille spørgsmål i den henseende og af svarene drage de nødvendige konklusioner.

59 Det tredje anbringende skal således forkastes.

Det fjerde anbringende

Parternes argumenter

60 Kommissionen har under henvisning til præmis 50 og 52 i den appellerede dom anført, at det i dommen med urette blev fastslået, at Kommissionen var retligt forpligtet til at godtgøre, at en modtager var begunstiget af fordelene af støtten på tidspunktet for pålægget om tilbagesøgning. Den finder, at denne opfattelse er støttet på en misforståelse af den væsentlige genstand for målsætningen med reguleringen af statsstøtte, som reelt vedrører konkurrencen medlemsstaterne indbyrdes, og ikke konkurrencen mellem virksomheder. Kommissionen skal blot godtgøre, at betingelserne fastsat i artikel 87, stk. 1, EF er opfyldt på datoen for tildelingen af støtten. Den er heller ikke forpligtet til endnu engang at efterprøve, om betingelserne er opfyldt på tidspunktet for udstedelsen af pålægget om tilbagesøgning, endsigse beføjet hertil.

61 Det er Département du Loirets opfattelse, at dette anbringende er ugrundet, eftersom det tillægger Rettens dom en rækkevidde, den ikke har. Retten tilsigter nemlig ikke at opstille efterprøvelse af, om Scott fortsat havde en fordel på tidspunktet for den bebyrdende beslutning, som ny betingelse for en tilbagebetaling. Det betyder blot, at en

sådan beslutning giver den mulighed for at sikre sig, at opgørelsen af denne fordel på denne dato er velbegrunderet ud fra argumentationen og de valgte økonomiske kriterier.

- 62 Scott har gjort gældende, at den appellerede dom på dette punkt blot fremsætter sin kritik af, at der ikke er givet en begrundelse for anvendelsen af renters rente i den anfægtede beslutning.

Domstolens bemærkninger

- 63 Retten har, som det fremgår af præmis 48-52 i den appellerede dom, ikke villet opstille et almindeligt princip om, at Kommissionen for at kunne give pålæg om tilbagesøgning af statsstøtte er forpligtet til at godtgøre, at støttemodtageren stadig er begunstiget af denne støtte på tidspunktet for pålægget om tilbagesøgning. Rettens argumentation vedrørende spørgsmålet, om modtageren på denne dato fortsat er begunstiget af støtten, er nemlig klart en del af analysen for at afgøre, om anvendelsen af renters rente er berettiget, da det er nødvendigt at ophæve den fordel, som en begunstiget har nydt godt af.
- 64 Dette anbringende er således ugrundet, for så vidt som det er støttet på en urigtig læsning af den appellerede dom. Det er i øvrigt uden betydning, idet Rettens konstatering i præmis 43 i den appellerede dom, hvorefter Kommissionen slet ikke har forklaret, hvorfor den for første gang anvendte renters rente, i sig selv er tilstrækkelig til at begrunde konklusionen i præmis 54 i den appellerede dom om, at den anfægtede beslutning ikke er tilstrækkeligt begrundet.

Det femte anbringende

Parternes argumenter

- 65 Kommissionen har under henvisning til præmis 51 i den appellerede dom anført, at dommen ulovligt er støttet på formodninger, og ikke beviser, hvad angår den påståede salgpris for fabrikkens aktiver til Procter & Gamble i 1998. Kommissionen har under henvisning til reglerne om bevisbyrde i såvel sin egen som Rettens sagsbehandling bemærket, at den anfægtede beslutning fremhæver, at der under alle omstændigheder ikke var fremlagt beviser for at begrunde en sådan salgpris.
- 66 Département du Loiret har gjort gældende, at dette anbringende vedrører en præmis fremsat for fuldstændighedens skyld, som udgør én omstændighed blandt andre og tilsigter at rejse tvivl om Rettens vurdering af de faktiske forhold. Det bør således afvises fra påkendelse.
- 67 Scott har gjort gældende, at den anfægtede præmis i den appellerede dom blot beskriver den faktiske situation for Retten, hvorfor Kommissionen er afskåret fra at drøfte dens indhold. Endvidere kan denne præmis fjernes, uden at den appellerede dom skal forkastes.

Domstolens bemærkninger

- 68 Det femte anbringende vedrører en passage i den appellerede dom, hvorved Retten — som led i analysen for at afgøre, om anvendelsen af renters rente er berettiget ved nødvendigheden af at ophæve den fordel, som en begunstiget har nydt godt af — har villet fremhæve sin tvivl vedrørende værdien af Scotts fordel på tidspunktet for den anfægtede beslutning.
- 69 Det er således ligesom det fjerde anbringende uden betydning, for så vidt som Rettens konstatering i præmis 43 i den appellerede dom, hvorefter Kommissionen ikke har forklaret, hvorfor den for første gang har anvendt renters rente, i sig selv er tilstrækkelig til at begrunde konklusionen i præmis 54 i den appellerede dom om, at den anfægtede beslutning ikke er tilstrækkeligt begrundet

Det sjette anbringende

Parternes argumenter

- 70 Kommissionen har under henvisning til præmis 51 og 52 i den appellerede dom gjort gældende, at det i dommen med urette antages, at den påståede salgspris for fabrikkens aktiver til Procter & Gamble i 1998, 11 år efter tildelingen af støtten, var relevant for at beregne den statsstøtte, der skulle tilbagesøges.

- 71 Det må ifølge Kommissionen anses for ganske utvivlsomt, at Scott modtog en betydelig statsstøtte, og at flere årsager vil kunne forklare et fald i aktivernes værdi. Værdien af en støtte, der er ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet, skal beregnes på tidspunktet for dens tildeling, og dens formål med at genoprette den tidligere situation medfører nødvendigvis renters rente uafhængigt af, hvad den begunstigede har gjort med støtten i mellemtiden.
- 72 Ifølge Département du Loiret må dette anbringende afvises fra påkendelse, da det er rettet mod Rettens vurdering af de faktiske forhold. Endvidere er de klagepunkter, som kan vedrøre præmis 50 og 51 i den appellerede dom, der indeholder en begrundelse for fuldstændighedens skyld, følgelig uden betydning. Scott har fremsat de samme argumenter som i forbindelse med det femte anbringende.

Domstolens bemærkninger

- 73 Det sjette anbringende henviser ligesom det femte anbringende til en passage i den appellerede dom, hvorved Retten som led i analysen for at afgøre, om anvendelsen af renters rente er berettiget ved, at det er nødvendigt at ophæve den fordel, som en begunstiget har nydt godt af, har villet fremhæve sin tvivl for så vidt angår værdien af Scotts fordel på tidspunktet for den anfægtede beslutning.
- 74 Anbringendet er således ligeledes uden betydning, idet Rettens konstatering i præmis 43 i den appellerede dom, hvorefter Kommissionen ikke havde forklaret, hvorfor den for første gang anvendte renters rente, i sig selv er tilstrækkelig til at begrunde konklusionen i præmis 54 i den appellerede dom om, at den anfægtede beslutning ikke er tilstrækkeligt begrundet.

Det syvende anbringende

Parternes argumenter

- 75 Kommissionen har under henvisning til præmis 53 i den appellerede dom gjort gældende, at dommen med urette fastslog, at spørgsmålet, om tilbagesøgningen skal tilskrives almindelig forrentning eller renters rente, henhører under »nationale procedurer«, når en endelig beslutning vedrørende statsstøtte intet bestemmer herom.
- 76 Nødvendigheden af at anvende renters rente er et materielt, ikke processuelt spørgsmål, ganske som selve rentesatsen. Der er tale om et væsentligt spørgsmål i fællesskabsretten, eftersom formålet er at ophæve fordelene i sin helhed og genoprette den tidligere situation, hvilket kræver, at pengenes værdi i tidens løb beregnes rigtigt.
- 77 Endvidere ville forordning nr. 794/2004 pr. definition være ulovlig, hvis anvendelsen af renters rente var et processuelt spørgsmål, eftersom den ville gribe ind i områder, der hører under medlemsstaterne i henhold til artikel 14, stk. 3, i forordning nr. 689/1999.
- 78 Ifølge Département du Loiret kan dette anbringende ikke tages til følge. Metoden til at ansætte nutidsværdien for en statsstøtte, der er underkendt, er ved et materielt spørgsmål under fællesskabsretten, men det står nemlig alligevel fast, at denne på daværende tidspunkt henviste til national ret, når en endelig beslutning intet bestemte herom.

- 79 Det er Scotts opfattelse, at den anfægtede beslutning i betragtning af retstilstanden, som den navnlig fremgår af præmis 88 i dommen i sagen Siemens mod Kommissionen, og praksis på det pågældende tidspunkt, ikke med rimelighed kan fortolkes som et pålæg til de franske myndigheder om at overskride de regler, der er fastsat i national ret, og foretage en beregning af renters rente for at ansætte det tilbagesøgte beløbs nutidsværdi fra datoen for nævnte beslutning til datoen for den egentlige tilbagesøgning.

Domstolens bemærkninger

- 80 Den anfægtede beslutnings artikel 2, stk. 2, første og andet punktum, bestemmer følgende:

»Tilbagesøgningen [af den pågældende støtte] finder sted omgående og i overensstemmelse med fransk lovgivning, såfremt denne giver mulighed for øjeblikkelig og effektiv iværksættelse af denne beslutning. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, den blev udbetalt til modtageren, og indtil den er tilbagebetalt.«

- 81 Denne formulering skal læses under hensyn til den fællesskabsretlige retstilstand samt til Kommissionens praksis ved ansættelse af nutidsværdien af en støtte, der skal tilbagesøges, som disse forholdt sig på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning.

- 82 Som det er fastslået i præmis 46 i nærværende dom, var der på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning hverken bestemmelser i fællesskabsretten eller i Domstolens eller Rettens praksis, som præciserede, om renter af en støtte, der skal tilbagesøges, skal beregnes som almindelig forrentning eller renters rente.
- 83 Det er ganske vist korrekt, at metoden til at ansætte en ulovlig støttes nutidsværdi udgør et materielt, ikke processuelt spørgsmål, men der er alligevel grund til at fastslå, som Département du Loiret med føje har bemærket, at Kommissionen i sin skrivelse til medlemsstaterne SG(91) D/4577 af 4. marts 1991 anførte, at den endelige beslutning, hvorved den fastslår, at en støtte er uforenelig med fællesmarkedet, »medfører tilbagesøgning af en tidligere ulovligt udbetalt støtte, en tilbagesøgning, der skal gennemføres efter bestemmelserne i national lov, herunder bestemmelserne om renter af forsinket betaling af statslige fordringer, som er renter, der normalt tilskrives fra datoen for tildelingen af den pågældende ulovlige støtte«.
- 84 Denne skrivelse henførte således spørgsmålet om tilskrivningen af renter under de processuelle bestemmelser for tilbagesøgning og henviste i denne forbindelse til national lov. Først ved Kommissionens meddelelse om forældelse af visse statsstøttedokumenter (EUT 2004 C 115, s. 1) underrettede den medlemsstaterne og berørte tredjemænd om, at den ikke længere ville anvende denne skrivelse, som den i øvrigt, i lighed med de øvrige tekster nævnt af denne meddelelse, betegnedes som »tekst om proceduremæssige spørgsmål på statsstøtteområdet«.
- 85 Eftersom det i den anfægtede beslutning ikke udtrykkeligt er angivet, at nutidsværdien af den støtte, der skal tilbagesøges, skal ansættes på grundlag af renters rente, og idet det i øvrigt ikke er bestridt, at der ifølge fransk ret skal anvendes almindelig forrentning, fortolkede Retten følgelig korrekt den anfægtede beslutnings artikel 2, stk. 2, således, at denne bestemmelse medfører, at forrentningen for perioden fra datoen for den anfægtede beslutning til tilbagesøgningen af støtten skal beregnes ved almindelig forrentning, og herved fastslog, at den anfægtede beslutning er behæftet med en åbenbar mangel på sammenhæng.

86 Det syvende anbringende skal således ligeledes forkastes.

Det ottende anbringende

Parternes argumenter

- 87 Kommissionen har gjort gældende, at den appellerede dom er uforholdsmæssig, idet den annullerer den anfægtede beslutning i sin helhed (for så vidt som den vedrører grunden og fabrikken) på grundlag af konklusioner, der er afgrænset til begrundelsen for at anvende renters rente. Spørgsmålet om forrentning kunne og burde være udskilt fra spørgsmålet om hovedbeløbets størrelse, og spørgsmålet om renters rente kunne og burde være udskilt fra spørgsmålet om almindelig forrentning. Den oprindelige støtte, som fastslået i den anfægtede beslutning, og anvendelsen af almindelig forrentning er nemlig ikke bestridt i den anfægtede beslutning.
- 88 Det ottende anbringende ændrer ikke sagens genstand. Appel i henhold til artikel 58, stk. 1, andet punktum, i Domstolens statut henviser pr. definition til spørgsmål, der kan opstå eller tages i betragtning i en dom afsagt af Retten. I denne sag tilsidesætter den appellerede dom i sig selv fællesskabsretten.
- 89 Det er dybt uretfærdigt og uforeneligt med kravet til en effektiv retsbeskyttelse, at en dom (afsagt mod Kommissionen i nærværende sag) opretholdes til fordel for urigtig retsanvendelse, uden at der er mulighed for en ny vurdering ved appel. Denne konklusion er støttet på artikel 113, stk. 1, i Domstolens procesreglement, som henviser

til den grundlæggende regel, hvorefter en påstand om helt eller delvis ophævelse af Rettens afgørelse pr. definition vedrører spørgsmål, der kan foranledige en appel.

- 90 Endvidere er det ottende anbringende ikke forbundet med selve de annullationsgrunde, som Retten har fastholdt, men derimod snarere med deres følger. Det er ikke Kommissionens opfattelse, at det påhviler sagsøgte for Retten spontant, for en sagsøger eller Retten at undersøge, hvilke forskellige følger modpartens medhold kunne have. Dette ville forpligte sagsøgte til at fremsætte en subsidiær argumentation på grundlag af formodninger om, hvad Retten kan eller ikke kan gøre.
- 91 Ifølge Département du Loiret og Scott må dette anbringende afvises fra påkendelse, eftersom det udvider sagens genstand og udgør en ny påstand, idet Kommissionen på intet tidspunkt ved Retten rejste krav om en blot delvis annullation, selv om kritikken af metoden til at ansætte nutidsværdien blev udtrykkeligt fremsat.
- 92 Endvidere ville den adskillelse af almindelig forrentning og renters rente, som Domstolen anmodes om at ville tage hensyn til som led i dette anbringende med henblik på at ændre den appellerede dom, medføre en væsentlig ændring af selve den anfægtede beslutning, selv om Retten inden for statsstøtte ikke har fuld prøvelsesret. Den økonomiske beregning af renterne udgør en væsentlig del af beregningen af den endelige støtte, og begrundelsen for valget heraf er lige så vigtig som begrundelsen for, at en støtte er ulovlig, og for beregningen af dens størrelse før ansættelsen af nutidsværdien. Eftersom de sluttelig ikke kan udskilles, kan det ikke føre til en delvis annullation.

Domstolens bemærkninger

— Formaliteten vedrørende det ottende anbringende

- ⁹³ I henhold til artikel 58, stk. 1, i Domstolens statut er appel til Domstolen begrænset til retsspørgsmål og kan navnlig støttes på, at Retten har overtrådt fællesskabsretten.
- ⁹⁴ Endvidere bestemmer artikel 113, stk. 1, i Domstolens procesreglement, at der ikke i appelskriftet må foretages nogen ændring af sagsgenstanden, som den har foreligget for Retten.
- ⁹⁵ Herved påpeges, at Domstolens kompetence i henhold til fast retspraksis i princippet er begrænset til at tage stilling til den retlige afgørelse, der er blevet truffet vedrørende de anbringender, som er blevet behandlet i første instans (jf. dom af 1.6.1994, sag C-136/92 P, Kommissionen mod Brazzelli Lualdi m.fl., Sml. I, s. 1981, præmis og 59, og af 1.2.2007, sag C-266/05 P, Sison mod Rådet, Sml. I, s. 1233, præmis 95).
- ⁹⁶ Kommissionen har ved dette anbringende ikke villet anfægte Rettens retlige afgørelse som sådan af et anbringende drøftet under sagen. Den har snarere kritiseret de følger, som Retten har draget i sin konklusion om, at Département du Loirets andet anbringendes femte led, hvorefter Kommissionen ikke havde givet en tilstrækkelig

begrundelse for beslutningen om at fastsætte støttens nutidsværdi ved at tilskrive renters rente, skulle tages til følge. Det er nemlig Kommissionens opfattelse, at Retten urigtigt og ved tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet alene på baggrund af denne konklusion annullerede den anfægtede beslutning i sin helhed, for så vidt som den vedrører støtten ydet i form af det pågældende grundsalg til favorpris.

- 97 Ganske vist har Domstolen kompetence til at bedømme den retlige afgørelse, der er blevet truffet vedrørende de anbringender, som er blevet drøftet for Retten, men den må for ikke at fratage appellen en væsentlig del af dens betydning, ligeledes have kompetence til at vurdere de retlige følger, Retten har draget af en sådan afgørelse, som ligeledes udgør et retligt spørgsmål.
- 98 Der skal i den sammenhæng endvidere lægges vægt på, at de konkrete følger, som Retten i givet fald kan drage af sin doms konstatering af, at et anbringende skal tages til følge, ikke nødvendigvis kan foregribes af parterne under retsforhandlingerne for Retten.
- 99 Det følger af det ovenstående, at et anbringende, der er fremsat under en appel til prøvelse af en retlig følge, Retten har draget af den retlige afgørelse vedrørende et anbringende drøftet under sagen, ikke kan anses for »nogen ændring af sagsgenstanden, som den har foreligget for Retten« i henhold til artikel 113, stk. 2, i Domstolens procesreglement.

- 100 Endvidere udgør det ottende anbringende i modsætning til, hvad Département du Loiret og Scott har gjort gældende, heller ikke en ny påstand, der skal afvises i henhold til artikel 113, stk. 1, andet led, i nævnte procesreglement.
- 101 Som generaladvokaten har fremhævet i punkt 93 i forslaget til afgørelse, skal det nemlig antages, at Kommissionens påstand for Retten om frifindelse i Département du Loirets søgsmål også omfatter det mere snævre krav om en eventuel delvis frifindelse.
- 102 Således må Département du Loirets og Scotts formalitetsindsigelse i forhold til det ottende anbringende forkastes.

— Det ottende anbringendes begrundelse

- 103 I medfør af artikel 231, stk. 1, EF og artikel 224, stk. 6, EF kender Retten den anfægtede retsakt ugyldig, når et annullations søgsmål er begrundet.

- 104 Det skal i den forbindelse fastslås, dels at den blotte omstændighed, at Retten tager et anbringende, som sagsøgeren har påberåbt sig til støtte for sit annullationssøgsmaal, til følge, ikke giver Retten ret til automatisk at annullere den anfægtede retsakt i sin helhed. En fuldstændig annullation kan nemlig ikke fastholdes, når det er åbenlyst, at det nævnte anbringende, der udelukkende vedrører det konkrete forhold i den anfægtede retsakt, blot kan medføre en delvis annullation.
- 105 Dels skal det påpeges, at en fællesskabsretsakt i henhold til fast retspraksis kun kan annulleres delvist, hvis de elementer, der påstås annulleret, kan udskilles fra den øvrige del af beslutningen (dom af 24.5.2005, sag C-244/03, Frankrig mod Parlamentet og Rådet, Sml. I, s. 4021, præmis 12 og den deri nævnte retspraksis).
- 106 Kravet om, at elementerne skal kunne udskilles, er ikke opfyldt, når en delvis annullation af en retsakt bevirker, at det materielle indhold ændres (dommen i sagen Frankrig mod Parlamentet og Rådet, præmis 13).
- 107 I denne sag er det uomtvisteligt, at spørgsmålet, om den oprindelige støtte skal ansættes i sin nutidsværdi ved anvendelse af renters rente, ikke har indflydelse på den anfægtede beslutnings konstatering af, at støtten er uforenelig med fællesmarkedet og skal tilbagesøges.
- 108 Herved skal det navnlig fastslås, at den anfægtede beslutnings dispositive del selv i artikel 1 sondrer mellem den pågældende oprindelige støtte og støttens nutidsværdi.

Der fremgår hverken af den anfægtede beslutning eller af den appellerede dom et argument, der kunne være til hinder for at finde, at rentespørgsmålet kan udskilles fra det oprindelige støttebeløb.

- 109 Retten kan derimod i modsætning til, hvad Kommissionen har gjort gældende, ikke foreholdes, at den ikke har udskilt spørgsmålet om renters rente fra spørgsmålet om almindelig forrentning. Retten kunne nemlig for det første ikke erstatte ansættelsen af det oprindelige støttebeløbs nutidsværdi ved renters rente med almindelig forrentning uden at ændre den anfægtede beslutnings materielle indhold. Det skal for det andet bemærkes, at Retten i præmis 45-47 i den appellerede dom fastslog, at den anfægtede beslutnings begrundelse ligeledes var utilstrækkelig hvad angår anvendelsen af en rentesats på 5,7% for en periode på 13 år.
- 110 Det følger af det ovenstående, at det ottende anbringende skal tages til følge, for så vidt som Retten foreholdes, at den ikke udskilte rentespørgsmålet fra spørgsmålet om hovedstolen, og at den annullerede den anfægtede beslutning i sin helhed i det omfang, hvori den vedrører grunden og fabrikken på grundlag af konklusioner, der er begrænset til begrundelsen for at ansætte den oprindelige støttes nutidsværdi.

Hjemvisning af sagen til Retten

- 111 Ifølge artikel 61, stk. 1, i statuten for Domstolen ophæver Domstolen, hvis appellen er begrundet, den af Retten truffene afgørelse. Den kan således enten selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse, eller hjemvise den til Retten til afgørelse.

- 112 Da Retten alene har taget stilling til det andet anbringendes femte led, som Département du Loiret har gjort gældende til støtte for sagen, finder Domstolen ikke sagen moden til påkendelse. Den bør derfor hjemvises til Retten.
- 113 Da sagen hjemvises til Retten, skal spørgsmålet om appelsagens omkostninger udsættes.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Første Afdeling):

- 1) **Dommen afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans den 29. marts 2007 i sagen Département du Loiret mod Kommissionen (sag T-369/00) ophæves.**
- 2) **Sagen hjemvises til De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans.**
- 3) **Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.**

Underskrifter